

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl soudcem JUDr. Pavlem Vlachem ve věci žalobkyně: **BULATO s.r.o.**, se sídlem Konečná 195/4, Františkovy Lázně, IČ: 26328801, zastoupené JUDr. Janem Kocinou, Ph.D., advokátem, se sídlem Plzeň, Malá 6, za účasti vedlejšího účastníka na straně žalobkyně: N■■■■ T■■■ Q■■■ nar. ■■■■■ bytem ■■■■■ zastoupeného JUDr. Janem Kocinou, Ph.D., advokátem, se sídlem Plzeň, Malá 6, proti žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti ČR**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, o náhradu škody,

t a k t o :

- I. Žaloba, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni částku 8.362.343,- Kč s úroky z prodlení v zákonné výši z této částky od 15.6.2011 do zaplacení, **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se žalobou podanou u zdejšího soudu dne 20.6.2011 domáhala na žalované zaplacení ve výroku I. tohoto rozsudku uvedené částky s příslušenstvím (úrokem z prodlení v zákonné výši za tamtéž uvedené období), představující škodu jí vzniklou v důsledku nesprávného nakládání s tabákem v jejím vlastnictví policejním orgánem v trestním řízení vedeném proti vedlejšímu účastníku na její straně (původnímu žalobci b), vůči němuž bylo řízení o žalobě zastaveno usnesením zdejšího soudu ze dne 15.5.2012, č.j. 23 C 158/2011-30) a dvěma dalším osobám (N■■■■ T■■■ V■■■ B■■ N■■ H■■ na podkladě usnesení policejního orgánu ze dne 3.8.2004, které bylo usnesením státního zástupce ze dne 31.1.2008 zastaveno. K odnětí tabáku došlo v průběhu domovních prohlídek a prohlídek jiných prostor na různých místech České republiky dne 3.8.2004, posléze pak policejní orgán (neboť se, jak žalobkyně uvádí: „...tabák vlivem špatného skladování

znehodnotil.“) přistoupil na podkladě usnesení vydaného podle ust. § 81 odst. 3 tr. řádu ze dne 22.10.2007 k jeho zničení. Tabák tak po skončení trestního stíhání nemohl být (žalobkyni) vrácen. Tabák byl žalobkyní řádně zakoupen a proclen, jeho cena v době odnětí (podle inventurního soupisu pořizovacího dne 31.7.2004, tedy jen velmi krátce před zabavením) činila právě 8.362.364,- Kč, o tuto hodnotu žalobkyně v důsledku jí popsaného způsobu nakládání policejního orgánu s tabákem přišla. V této souvislosti žalobkyně uvedla, že nijak nerozporuje správnost tvrzení uvedených v odborném posudku, jež byl oporou pro rozhodnutí policejního orgánu o zničení tabáku („...tabák je znehodnocen vlhkostí a následnou plísní a zatuchlostí a tudíž je nepoužitelný pro další zpracování a využití a tudíž bezcenný“), neboť sama „ze zkušenosti ví, že tři roky skladovaný tabák bez jakékoliv údržby získá vlastnosti uvedené v posudku“. Žalovaná na žádost žalobkyně o odškodnění reagovala (posléze) negativně, žalobkyni proto nezbyvá, než se svého práva na náhradu škody domáhat u soudu podanou žalobou. Příslušenství – úrok z prodlení v zákonné výši – požaduje žalobkyně od 15.6.2011 (zjevně jakožto dne sepsání žaloby) do zaplacení.

Žalovaná (jednající v souladu s ust. § 6 odst. 1, 2 písm. a) zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (dále jen „zákon“) shora označenou organizační složkou) ve svém vyjádření k žalobě navrhla její zamítnutí, s tím, že, pokud se jedná o předběžné projednání, žalobkyně se na ni skutečně obrátila s žádostí o náhradu škody vyvozované ze skutečností popsaných shodně jako v žalobě. Pokud se jedná o věc samu, žalovaná je (předně) toho názoru, že nárok žalobou uplatněný je (dle ust. § 32 odst. 1 zákona) promlčen, neboť tříletá subjektivní lhůta začala dle žalované s ohledem na povahu žalobních tvrzení běžet již v roce 2007, kdy se žalobkyně mohla dozvědět o zničení tabáku, žaloba pak byla podána až v roce 2011; skutečnost, že samotné trestní stíhání shora jmenovaných osob ve zmíněném roce 2007 nadále pokračovalo, nemá dle žalované z pohledu počátku běhu promlčecí doby právní význam, neboť žalobkyně nebyla účastníkem trestního řízení, jako odpovědnostní titul tak v jejím případě připadá do úvahy toliko nesprávný úřední postup (s výsledkem trestního řízení nijak nesouvisející), jehož se žalobkyně ostatně skutkově dovolává. Kromě uvedených námitek činí žalovaná sporným i splnění veškerých odpovědnostních předpokladů, touto částí její argumentace se však soud s ohledem na níže vyložené závěry o důvodnosti námitek promlčení v řízení nezaobíral, protože jí není nutné popisovat ani v odůvodnění rozsudku.

Žalobkyně s argumentací žalované nesouhlasila, ve vztahu k žalované vznesené námitce promlčení vyšla z náhledu, že promlčecí doba nezačala svůj běh dříve než ode dne doručení usnesení o zastavení trestního stíhání zástupci „žalované“ (srov. podání žalobkyně ze dne 15.9.2011 správně zjevně „žalobkyně“) dne 1.2.2008, resp. (jak tuto svoji úvahu korigovala při jednání soudu dne 20.9.2012) ne dříve než od nabytí právní moci usnesení o zastavení trestního stíhání. V této souvislosti žalobkyně předestřela soudu úvahu, že jestliže vůči obviněným osobám, mezi nimiž byl, jak připouští, i její jednatel, bylo zahájeno trestní stíhání, v souvislosti s nímž došlo k odnětí tabáku, který byl již v průběhu trestního stíhání zničen, pak po celou dobu vedení trestního stíhání nebylo možné ze strany žalobkyně nárok na náhradu škody uplatňovat, neboť tabák (jakkoliv již zničený) byl z pohledu orgánů činných trestní řízení stále předmětem zajišťovacího institutu, byl stále „uvažovatelný“, pokud se jedná o další možný trestněprávní osud obviněných osob (jimž právě bylo vlastnictví tabáku přičítáno) – žalobkyně si nedokáže představit, že by z její strany bylo možné nárok na vydání tabáku uplatňovat za situace, kdy tento byl v trestním řízení vztahován, kladen k tíži osobám obviněným, opačný náhled (v řízení snad zastávaný soudem) by dle žalobkyně mohl, pokud by byl shledán správným, otevřít možnost podávání celé řady žalob o náhradu škody již v průběhu dosud neskončených, složitých a často delší dobu trvajících trestních řízení v hospodářské oblasti.

Soud vzal předně za prokázané (již ze shodných tvrzení účastníků), že žalobkyně požádala žalovanou o náhradu škody ve výši žalované částky na podkladě skutkových tvrzení identických s tvrzeními žalobními, a že žalovaná její žádosti ani zčásti nevyhověla. Žalobkyně tedy splnila podmínku pro soudní uplatnění nároku na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím či nesprávným úředním postupem, předvídanou ust. § 14 zákona, představovanou předběžným uplatněním nároku u příslušného orgánu.

Podle ust. § 1 odst. 1 zákona stát odpovídá za podmíněk zákonem stanovených za škodu způsobenou při výkonu státní moci. Podle ust. § 2 zákona odpovědnosti za škodu podle tohoto zákona se nelze zprostit. Podle ust. § 3 zákona stát odpovídá za škodu, kterou způsobily a) státní orgány, b) právnické a fyzické osoby při výkonu státní správy, která jim byla svěřena zákonem nebo na základě zákona, („úřední osoby“), c) orgány územních samosprávných celků, pokud ke škodě došlo při výkonu státní správy, který na ně byl přenesen zákonem nebo na základě zákona („územní celky v přenesené působnosti“). Podle ust. § 5 písm. a), b) zákona stát odpovídá za podmíněk zákonem stanovených za škodu, která byla způsobena rozhodnutím, jež bylo vydáno v občanském soudním řízení, ve správním řízení, v řízení podle soudního řádu správního nebo v řízení trestním, a za škodu, která byla způsobena nesprávným úředním postupem. Podle ust. § 7 odst. 1 zákona právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím mají účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda. Podle ust. § 8 odst. 1 zákona nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím lze, není-li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán. Podle odst. 3 cit. ust. (ve znění účinném od 27.4.2006) nejde-li o případy zvláštního zřetele hodné, lze nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím přiznat pouze tehdy, pokud poškozený využil v zákonem stanovených lhůtách všech procesních prostředků, které zákon poškozenému k ochraně jeho práva poskytuje; takovým prostředkem se rozumí řádný opravný prostředek, mimořádný opravný prostředek, vyjma návrhu na obnovu řízení, a jiný procesní prostředek k ochraně práva, s jehož uplatněním je spojeno zahájení soudního, správního nebo jiného právního řízení. Podle ust. § 13 odst. 1 stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě. Podle odst. 2 cit. ust. právo na náhradu škody má ten, jemuž byla nesprávným úředním postupem způsobena škoda. Podle ust. § 26 zákona, pokud není stanoveno jinak, řídí se právní vztahy upravené v zákoně občanským zákoníkem („o.z.“). Podle ust. § 32 odst. 1 zákona nárok na náhradu škody podle tohoto zákona se promlčí za tři roky ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá. Je-li podmínkou pro uplatnění práva na náhradu škody zrušení rozhodnutí, běží promlčecí doba ode dne doručení (oznámení) zrušovacího rozhodnutí. Podle ust. § 35 zákona promlčecí doba neběží ode dne uplatnění nároku na náhradu škody do skončení předběžného projednání, nejdéle však po dobu 6 měsíců.

Předpokladem vzniku odpovědnosti státu za škodu dle shora citovaných ustanovení je tedy existence nezákonného rozhodnutí nebo nesprávného úředního postupu, vznik škody a příčinná souvislost mezi výše uvedenými, když tato odpovědnost je založena na principu objektivním, neboť vzniká bez zřetele na zavinění.

Soud se s ohledem na princip prevalence (přednosti) procesní ekonomie v souladu s ustálenou judikaturou a teorií předně zabýval žalovanou vznesenou námitkou promlčení.

(Subjektivní) promlčecí doba činí dle ust. § 32 odst. 1 zákona tři roky a začíná běžet ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá. Soudní judikatura je, pokud se jedná o výklad právních pojmů vědomosti o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá, zcela konsolidována v náhledu, podle něž „o tom, kdo za škodu odpovídá, se poškozený dozví tehdy, když zjistí skutkové okolnosti rozhodné pro vymezení odpovědného subjektu. O škodě se poškozený dozví tehdy, když zjistí skutkové okolnosti, z nichž lze dovodit vznik škody a orientačně (přibližně) i její rozsah (tak, aby bylo možné případně též určit alespoň přibližně výši škody v penězích); není potřebné, aby znal rozsah (výši) škody přesně, například na základě odborného posudku, neboť soud z důvodu promlčení práva (nároku) na náhradu škody, jehož se účastník občanského soudního řízení dovolal, žalobu zamítne i v případech, ve kterých není ještě prokázána odpovědnost za škodu nebo výše škody. Při zkoumání, kdy se poškozený dozvěděl o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá, je třeba vycházet z prokázané vědomosti poškozeného; nemusí však jít o zjištění (rozumí se jistotu v běžném slova smyslu), nýbrž postačuje, aby skutkové okolnosti, kterými poškozený disponuje, byly způsobily takový závěr o možném vzniku škody a možné odpovědnosti povinného učinit“ (srov. v tomto směru rozhodnutí bývalého Nejvyššího soudu ČSSR, sp. zn. 1 Cz 18/81, ze dne 23. 6. 1981, uveřejněné ve Sborníku Nejvyššího soudu ČSSR č. IV, str. 1130, na nějž je odkazováno i v celé řadě pozdějších rozhodnutí vyšších soudů – srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 9.1.2006, sp.zn. 21 Cdo 551/2005, z nějž je citováno shora, či Ústavního soudu ČR ze dne 29.8.2000, sp.zn. III. ÚS 604/99).

Za rozhodné pro posouzení přiléhavosti námítky promlčení považuje soud (toliko) následující dokazováním zjištěné skutečnosti.

Z usnesení Policie ČR, Okresního ředitelství Cheb, [REDAKCE] ze dne 3.8.2004 soud zjistil, že uvedeného dne bylo zahájeno trestní stíhání mj. proti obviněným N [REDAKCE] T [REDAKCE] V [REDAKCE] (od 4.6.2001 do 8.11.2010 jedinému jednateli žalobkyně) a N [REDAKCE] T [REDAKCE] Q [REDAKCE] (jedinému společníku žalobkyně – vztah obviněných k žalobkyni soud zjistil z úplného výpisu žalobkyně z obchodního rejstříku) pro trestné činy podle § 148 odst. 1, 2 písm. c) a § 118 odst. 1, 2 písm. a), b) trestního zákona („t.z.“) spáchané ve spolupachatelství, jichž se měli dopustit, stručně řečeno, nedovoleným nakládáním s tabákem mj. zajištěným při domovních prohlídkách a prohlídkách jiných prostor dne 3.8.2004.

Z usnesení Policie ČR, SKPV Plzeň, [REDAKCE] ze dne 22.10.2007 soud zjistil, že tímto policejní orgán uvedeného dne nařídil podle ust. § 81 odst. 3 trestního řádu („tr.ř.“) zničit ve výrokové části rozhodnutí uvedený tabák a tabákové výrobky, zajištěné dne 3.8.2004 při domovních prohlídkách a prohlídkách jiných prostor, s odůvodněním, že se jedná o tabák velmi nízké kvality, znehodnocený vlhkostí a následnou plísní a zatuchlostí, tudíž naprosto nepoužitelný pro další zpracování a bezcenný, nadto potenciálně napadnutelný tabákovým škůdcem Lasioderma serricora a tabákovým molem Efectia Elutelo, kteřížto škůdci jsou taktéž potenciálně nebezpeční životnímu prostředí v širokém okolí. Citované usnesení převzal jednatel žalobkyně (obviněný V [REDAKCE] osobně na poště dne 12.11.2007 (jak soud zjistil z příslušné doručenky).

Z usnesení Policie ČR, SKPV Plzeň, [REDAKCE] ze dne 12.4.2005 soud zjistil, že tímto policejní orgán uvedeného dne nařídil podle ust. § 81 odst. 3 trestního řádu („tr.ř.“) zničit ve výrokové části rozhodnutí uvedený tabák, zajištěný dne 23.3.2004 při prohlídce jiných prostor, s odůvodněním, že se jedná o tabák velmi nízké kvality, znehodnocený vlhkostí a následnou plísní a zatuchlostí, tudíž naprosto nepoužitelný pro další zpracování a bezcenný, nadto potenciálně napadnutelný tabákovým škůdcem Lasioderma serricora a tabákovým molem Efectia Elutelo, kteřížto škůdci jsou taktéž potenciálně nebezpeční životnímu prostředí v širokém okolí. Citované

usnesení převzal jednatel žalobkyně (obviněný V [redacted]) osobně ve Věznici [redacted] dne 17.5.2005 (jak soud zjistil z příslušné doručky).

Z dalších v řízení provedených důkazů již soud ve světle níže rozvedených závěrů, k nimž dospěl, žádné skutečnosti významné pro rozhodnutí o věci samé nezjistil, z uvedeného důvodu nejsou dílčí skutková zjištění plynoucí z důkazů, jimiž se soud shora nezaobírá výslovně, v odůvodnění rozsudku blíže rozvedena. Skutková zjištění učiněná z důkazů shora v odůvodnění rozsudku výslovně zmíněných soudu k rozhodnutí o věci samé soudu s ohledem na jím zaujaté hmotněprávní posouzení věci plně postačila. Z téhož důvodu byly jako nadbytečné zamítnuty další důkazní návrhy účastníků, jejich provedení soud neshledal potřebným, skutečnosti, jež by měly být těmito (neprovedenými) důkazy prokazovány, nemají z pohledu níže vyložených úvah žádnou relevanci.

Shora zjištěné skutečnosti tak hodnotí soud v mantinelech na danou věc dopadající a shora citované právní úpravy následovně.

Žalobkyně nebyla účastníkem (ve smyslu ust. § 7 odst. 1 zákona) trestního řízení, protože jí v tomto řízení (pochopitelně) ani nebylo doručováno jak usnesení o zničení věcí ze dne 22.10.2007, tak usnesení o zastavení trestního stíhání – již z uvedeného důvodu ve vztahu k její osobě nutně postrádá právní význam skutečnost, jakým způsobem skončilo trestní stíhání mj. jejího jednatele a společníka (o tom se totiž žalobkyně, vzato „formálně“, jak na věc v této souvislosti, byť poněkud nedůsledně, nahlíží, nikdy nedozvěděla). Škoda vzniklá žalobkyni ostatně (vycházejí již z jejích skutkových tvrzení) nevznikla již tím, že jí byl tabák odňat (neboť k okamžiku odnětí tabák existoval ve stejné kvalitě a hodnotě, jakou měl předtím, a v této kvalitě a hodnotě mohl být, teoreticky vzato, po kratší či delší době žalobkyni jako jeho tvrzenému vlastníku i vrácen), ale tím, jakým způsobem s ním bylo policejním orgánem dále nakládáno (kam lze zahrnout i úvahu žalobkyně, že policejní orgán měl tabák před znehodnocením prodat a stržené prostředky uložit do úschovy). Nelze-li tedy jako odpovědnostní titul uvažovat (nezákonné) rozhodnutí, ale nesprávný úřední postup, postrádá deklarování nezákonnosti zahájení trestního stíhání (usnesením o jeho zastavení z příslušného kvalifikovaného důvodu, zde podle ust. § 172 odst. 1 písm. c) tr.ř.) nutně význam mu žalobkyni z pohledu běhu promlčecí doby přikládány – jinak řečeno, promlčecí doba v dané věci nezačala běžet od oznámení konečného rozhodnutí ve věci trestního stíhání jednatele a společníka žalobkyně (§ 32 odst. 1 věta druhá zákona), ale právě již od okamžiku, kdy se žalobkyně dozvěděla o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá (§ 32 odst. 1 věta první zákona). Okamžik, kdy se žalobkyně (jakkoliv nikoli „procesně“, tj. doručením rozhodnutí adresovaného její osobě, jak shora vyloženo), dozvěděla o z pohledu ust. § 32 odst. 1 věta první zákona rozhodných skutečnostech, je dle názoru soudu nutno klást nejpozději ke dni doručení rozhodnutí o zničení tabáku jejímu statutárnímu orgánu, tj. jednatele Vinhovi, dne 12.11.2007, jakkoliv je již z pohledu tvrzení žalobkyně zřejmé, že tuto vědomost mohla mít (a zřejmě měla) dokonce již dříve (srov. úvahu žalobkyně, že sama „ze zkušenosti ví, že tři roky skladovaný tabák bez jakékoliv údržby získá vlastnosti uvedené v posudku“, jakož i skutečnost, že o zničení jiného tabáku, zabaveného v téže trestní věci taktéž v roce 2004, byť k němu touto žalobou neuplatňuje vlastnické právo, se dozvěděla již v roce 2005 – taktéž doručením usnesení o zničení jejímu jednatele; uvedené nutně muselo žalobkyni signalizovat úvahu, že shodný osud potká i tabák předmětný). Nejpozději ke dni 12.11.2007 tedy žalobkyně věděla, že tabák byl v průběhu skladování znehodnocen k bezcennosti a jako takový bude zničen (přesný okamžik jeho zničení nemá právní význam, podstatné je deklarování jeho nulové hodnoty v usnesení o zničení). K témuž datu znala i veškeré skutkové okolnosti, z nichž bylo možné dovodit odpovědný subjekt (jak ho žalobkyně ostatně dovodila v podané žalobě).

Shora uvedené tedy znamená, že tříletá promlčecí doba začala běžet ne později než dne 12.11.2007. Nárok uplatněný žalobou podanou u soudu až dne 20.6.2011 je tedy nutně promlčen, a to i se

zohledněním maximálně šestiměsíčního stavění promlčecí doby (v takovém případě by skončení běhu promlčecí doby připadlo na 12.5.2011). Za situace, kdy žalovaná promlčení žalobou uplatněného nároku (důvodně) namítla, nelze promlčené právo žalobkyni pro zánik nároku přiznat, aniž by bylo nutné se blíže zaobírat naplněním dalších předpokladů odpovědnosti žalované za škodu, tj. existencí odpovědnostního titulu, škody a příčinné souvislosti. Bylo proto rozhodnuto, jak ve výroku I. uvedeno. Žádné důvody, pro které by bylo namístě výkon práva žalované představovaný uplatněním námitky promlčení kvalifikovat jako rozporný s dobrými mravy, soud neshledal, žalobkyně ostatně žádný takový důvod ani netvrdila.

Toliko nad rámec odůvodnění shora soud konstatuje, že běh promlčecí doby rozhodně nemůže ovlivnit skutečnost, zda si žalobkyně v průběhu trestního stíhání osob tvořících její personální substrát dokázala či nedokázala představit, že by z její strany bylo možné nárok na vydání tabáku či náhradu škody uplatňovat – skutečnost je taková, že žalobkyně mohla nárok na vydání tabáku, opřený o tvrzení, že nikoliv osoby obviněných, ale ona je vlastníkem tabáku, který je řádně proclen a tudíž nemůže být předmětem trestné činnosti, uplatnit ihned po jeho zabavení, žádná zákonná překážka jí v tom nebránila. Stejně tak se soud nedomnívá, že by shora vyloženými úvahami „otevřel“ možnost podávání žalob o náhradu škody již v průběhu dosud neskončených trestních řízení – uvedená možnost totiž nebyla nikdy „uzavřena“, soudu není známo, že by zákon uplatňování nároků na náhradu škody způsobené tvrzeným nesprávným úředním postupem orgánů činných v trestním řízení jakkoliv omezoval, ať už z pohledu aktivní legitimace či doby, po jejímž uplynutí lze nárok u soudu uplatnit (s jedinou výjimkou předvídanou ust. § 15 odst. 2 zákona).

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. a contrario, neboť žalované, jež měla ve věci plný úspěch, žádné náklady v řízení nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení k Městskému soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího.

V Praze, dne 27. září 2012

JUDr. Pavel Vlachm, v.r.
Soudce

Za správnost vyhotovení: Jáchym